

# Domáci glasovi

Štev. 45.

Lienz, nedelja 10. marca 1946.

Leto 2.

## "VSE PARTIZANE ODPUSTITI!"

Slovenski poročevalec z dne 24. februarja t.l. poroča:

"Zoper glavne krivce sabotaže pri Državnem avtomobilskem prometnem podjetju (DASP) je vložil javni tožilec Slovenije pri posebnem senatu vrhovnega sodišča v Ljubljani obtožbo, v kateri podrobno razčlenjuje krivdo celotnega vodstva DASP-a in posameznih obtožencev. Obtoženi so:

Bervar Anton, železniški uradnik iz Ljubljane, star 47 let; inž. Subic Vladimir, gradbeni inženjer iz Ljubljane, star 52 let; inž. Vidmar Stane, elektroinženjer iz Ljubljane, star 30 let; Birimiša Jakob, zasebni uradnik iz Ljubljane, star 42 let; inž. Palme Franc, inženjer ekonomije iz Ljubljane, star 32 let; Končar Adalbert, plačilni natakar iz Ljubljane, star 36 let; Sladonja Drago, uradnik iz Ljubljane, star 33 let; Drinovec Vladimir, bivši aktivni jugoslovanski podpolkovnik iz Ljubljane, star 46 let; Spicar Miran, bivši aktivni jugoslovanski podoficir, iz Ljubljane, star 35 let; More Slavko, bivši avtoprevoznik v Novem mestu, star 36 let; Valenčič Franc, podporočnik Jugoslovanske armade in delegat ministerstva za lokalni promet pri DASP-u iz Ljubljane, star 26 let; Pibernik Božidar, bivši aktivni kapetan iz Ljubljane, star 49 let; Javcnik Jože, bivši šofer policijskega zbora v Ljubljani, star 23 let; Levičnik Franc, železniški uradnik iz Ljubljane, star 45 let; Kampus Adalbert, bivši pekovski pomočnik in hrvaški domobranec star 30 let.

Skupna doslej odkrita škoda, kolikor se sploh da izraziti in oceniti v denarju, znaša 53,406.500 din.

Prvi krivec je Anton Bervar, ki je bil upravnik DASP-a v Ljubljani od julija do konca novembra 1945. Vršil je svoje službene dolžnosti sabotersko in ni niti organiziral, niti nadziral upravnega in tehničnega poslovanja. Sprejemal je v službo in postavljala odgovorna mesta nesposobne in nekvalificirane moči. Seznama uslužbencev sploh ni bilo. Brez vsake kontrole je podpisoval čisto popolnoma neutemljene naloge za izplačilo dnevnic in kilometraže šoferjem, akontacije za bencin, netočne kalkulacije in obračune, odredjal nakupe dragih pisalnih strojev, odobril pretirano ceno 393.000 din za postavitev lesene barake.

Predvsem pa je opustil sleherni nadzor glede pravilnosti poslovanja podrejenih odsekov in njihovih šefov, šefov baz in vodij kolon. Soobtoženemu Francu Levičniku je kot delegatu DASP-a v Trzin odobril dnevnice, po 300 din, čeprav je vedel, da Levičnik nič ne dela. Po njegovem nalogu so tudi brezplačno razdelili med neupravičene uslužbence DASP-a 509 konserv. Čeprav je vedel za razne utaje in tatvine ter zlorabe ljudske imovine, ni odredil kazenskega pregona krivcev.

GLAVNI KRIVEC. Ing. Vladimir Subic, je bil tehnični pomočnik upravnika DASP-a v Ljubljani. Svoje službene dolžnosti je opravljal skrajno sabotersko. Popolnoma je zanemaril organizacijo in nad-



zorstvo tehničnega poslovanja, ni sestavil načrta tehničnega dela in sploh ni dajal nikakih pobud za ureditev prevzemanja, popravljanja, evidence vozil, zlasti delovanja obtožencev ing. Vidmarja, Sladonje, Drinovca, Moreta in njim podrejenih uslužbencev. Sklenil je pogodbo za postavitev lesene barake za 393.000 din, čeprav je vedel, da je cena blazno pretirana in najmanj za 150.000 din previsoka. Z veliko nemarnostjo je omogočil tudi tatvino Jeepa, katerega je imel za lastno osebno uporabo. Ing. Šubič sam priznava, da je smatral svojo službo pri DASP-u za začasno.

Odgovornost za vse tehnično delo valji na soobtoženega ing. Vidmarja, čeprav priznava, da sam ni dal prav nobene pobude za organizirano delo. Sam priznava, da se ni brigal za početje podrejenih uslužbencev in da je 200 do 300 šoferjev pohajkovalo po Ljubljani, zapravljalo dnevnice in kradlo.

Soobtoženi Bervar potrjuje, da je ing. Šubič skrajno malomarno vršil svojo službo in kljub opozorilu glavnega upravnika ing. Radovanoviča ni poskrbel za odpravo nereda. Soobtoženi ing. Vidmar je izjavil, da ing. Šubič pri DASP-u sploh ni napravil ves čas nič drugega, kakor sklenil pogodbo za omenjeno barako. Tudi vse priče označujejo ing. Šubica kot enega glavnih krivcev.

**POKLICNI SABOTER.** Ing. Vidmar Stanislav je bil šef tehničnega odseka.

Kot predsednik komisije v Divači je bil le enkrat navzoč pri prevzemanju. Podrejenim ni dajal nobenih navodil. Sestava inventarja se mu je zdela zamuda časa. Čeprav je bilo na razpolago dovolj orodja in mehanikov, ni organiziral delavnic za popravilo. Obtoženec je vedel za nered pri prevoznih kolonah, vendar ni proti temu ničesar ukrenil. On je tudi izdal odredbo, naj snamejo s priklopnikov kolesa in jih tako onesposobijo.

Bervar izjavlja, da sploh ni vedel, kaj je delal ing. Vidmar. Edino, kar je napravil, je bilo to, da je odredil, da morajo avtomobili prevzemati bencin v Št. Vidu, s čimer je povzročil velikansko škodo. Ing. Šubič izjavlja, da obtoženi ing. Vidmar svojih poslov sploh ni jemal resno in da je Vidmar prvi zaveznil vso stvar in da je zato v prvi vrsti odgovoren za nevdržno stanje baz. Soobtoženi ing. Palme obremenjuje ing. Vidmarja, da nikoli ni dal točnih podatkov za kalkulacijo in je mnenja, da bi Vidmar lahko delal drugače, če bi le hotel. Po njegovem naročilu vodje kolon niso dobili nikakršnega točnejšega seznama, marveč samo listek s številom vozil.

Vse priče potrjujejo, da je ing. Vidmar strokovno sposoben, a da je delo namerno sabotiral. Tako je n. pr. javil ministerstvu, da je v Divači samo 170 pokvarjenih kamijonov, v resnici pa jih je bilo 800. K DASP-u je spravil svoje reakcionarne prijatelje in očitne nasprotnike osvobodilnega gibanja, da bi lahko tako sabotazo še razširil.

**VRANA K VRANI SILI.** Jakob Birimiša, je bil tajnik DASP-a v Ljubljani.

Tudi on se ni brigal za izboljšanje, čeprav sam priznava, da mu je bilo vse dobro znano in da je kritiziral "nezmožnost in malomarnost celotne uprave". Po njegovem mnenju nosi ljubljanska uprava vso odgovornost za nastalo škodo.

**SABOTAŽNA CENTRALA.** Finančno poslovanje DASP-a v Ljubljani je vodil ing. Franc Palme. Njegovo poslovanje je bilo skrajno površno. Sestavljal je lažne račune in odredjal izplačila na podlagi netočnih spisov. Predloženih računov sploh ni kontroliral. Za akontacijo Jugopetrolu v Zagrebu v znesku 400.000 din sploh nima

obračuna. Prav tako ni obračun za bencin, ki je bil izdan šoferjem za pot v Dalmacijo v znesku 333.600 din. Izginilo je tudi 200 izposojenih bencinskih sodov. On bi moral tudi nadzirati poslovanje intendanta DASP-a. To odgovorno mesto je poveril znanemu črnoborzi-jancu Končarju, ki sploh ni vodil nobenih knjig in obračunov. Ing. Palme je znan političen konjunkturist, pa tudi črnoborzijanec in nemur.

**ČRNOBORZIJSKI INTENDANT IN  
"VZOREN REFERENT."**

Končar Adalbert, intendant DASP-a v Ljubljani, je vršil svoje posle skrajno malomarno. Knjig sploh ni vodil in hrano je izdajal, kakor se mu je pač zdelo. Ves čas svojega službovanja ni predložil niti enega obračuna. V Divačo je pošiljal nezadostne količine hrane in šoferji so morali sestradani voziti kamione. Med okupacijo je kupčeval z zlatom in posređeval črnoborzijske kupčije.

Šladonja Drago je bil referent za mehanične delavnice DASP-a v Ljubljani. Njegova naloga je bila ureditev delavnic za popravila avtomobilov. Tega pa ni izvršil in podrejenim mehanikom sploh ni dajal navodil, tako da so delali vsak po svoje.

**DVA IZ STARE SOLE.** Drinovec Vladimir, bivši jugoslovanski podpolkovnik, je bil vodja baze v Ljubljani, Sam priznava, da je vladal v tej bazi popoln kaos, vendar ni ničesar ukrenil, da bi to popravil. Ker ni imel nikake evidence vozil, se še do danes ni moglo ugotoviti dejansko število dospelih in odposlanih kamionov.

Spicar Miran je bil najprvo nadzornik šoferjev ter je vozil kamione iz Divače v Ljubljano. 15.oktobra 1945 pa je bil postavljen za nadzornika avtoparka v Tivoliju. Ničesar ni napravil, ko so iz avtoparka kradli na debelo sedeže, rezervne gume, stekla, reflektorje in orodje. Izginili so trije celi avtomobili. Zaradi njegove malomarnosti je nastalo v avtoparku v Tivoliju tako stanje, da označuje kontrolna komisija ta park za avtomobilsko grobnico.

**POČETNIK VSEGA NEREDA.** More Slavko, je bil vodja baze v Divači. Vva meseca sploh niso imeli nobene evidence glede oddanih vozil in potrošenega bencina. Vozila so odpravljali iz Divače brez spremnih listov. Evidence orodja sploh ni bilo. Vozila so predajali enostavno posameznim šoferjem in vodje kolon niso dajali potrdil za prevzeta vozila. Se danes se ne ve, koliko in komu so bila predana. Ker šoferji niso dobili rednih plač, jih je hujska, naj stavkajo.

**ZRTEV POKVARJENEGA OKOLJA.** Valenčič Franc priznava, da je bilo vsa delo prevzemne komisije in baze v Divači površno in breznačrtno. Čeprav je bil sprva vesten, je kmalu postal malomaren in se ni brigal za svoje posle. Vozil se je s svojo zasebno limuzino v Trst na zabave. Imel je stalno velike vsote denarja in sumijo, da je kradel in prodajal gume. Živel je zelo razkošno. Razen tega je prevažal iz Ljubljane v Trst razne reakcionarne elemente in celo popolnoma neznanne ljudi.

**NEMŠKI AGENT.** Ribernik Božidar je bil član prevzemne komisije v Divači in je imel predvsem nalogo voditi evidenco in predavati vozila za Ljubljano. Ničesar pa ne ve, če so iz Divače poslani kamioni res prišli v Ljubljano. Njegovega dela ni nihče nadziral. Bervar in ing. Vidmar sta prišla le dvakrat v Divačo in sta bila z delom komisije zadovoljna in ji dala izplačati celo nagrado. Med vojno je bil

šef komercialnega oddelka jeklarne Bohler v Kapfenbergu. V juniju 1945 se je vrnil v Slovenijo, da bi vzpostavil poslovne stike med jeklaro v Kapfenbergu in jugoslovansko industrijo. Ko mu to ni uspelo, ga je ing.Vidmar postavil na tako odgovorno mesto pri DASP-u. Svoje službeno mesto je Pibernik zlorabljal za zveze z reakcionarnimi bivšimi jugoslovanskimi častniki ter je vsestransko sabotiral in prikrival razne zlorabe in poneverbe.

**BELOGARDISTIČNI KURIR V TRSTU.** Levičnik Franc je bil postavljen za delegata v Trstu, da nadzoruje prevzem avtomobilov. Te naloge pa sploh ni nikoli izvrševal. Sploh ni vedel, kaj je prišlo z ladjami v Trst in tudi ne, če je bilo zares vse odposlano dalje. Sam priznava, da v Trstu sploh ni bil potreben.

V Trstu je vzdrževal zveze s pobeglimi belogardisti ter prenašal za-nje pošto iz Trsta v Ljubljano in nazaj. Stalno se je gibal v belogardistični družbi in na vse načine kritiziral jugoslovansko ljudsko oblast. Za svoje pohajkovanje po Trstu in vzdrževanje zvez med pobeglimi belogardisti in njihovimi zaupniki v Ljubljani, je prejemal mesečno plačo 12.000 din.

**TIHOTAPSKA ŠOFERJA.** Javornik Jože je kot šofer videl, kako delajo drugi in je tudi sam začel s črno borzo na debelo. Tako je med drugim nakupil v Ljubljani 37.000 cigaret, da bi jih pretihotapil v Trst. 12.000 cigaret je v Trstu že prodal. Za izkupiček je kupoval tekstilno blago in ga v Ljubljani prodajal na črni borzi.

Kampuš Adalbert se mora zagovarjati v tej družbi, ker je kot šofer DASP-a v Ljubljani sabotersko zanemarjal svoje službene dolžnosti. Tako je med drugim 18.okt.1945 prevzel v Divači 107 vezi železnih grabelj, v Ljubljani pa je 72 komadov manjkalo. Verjetno jih je spotoma prodal.

**"VSE PARTIZANE ODPUSTITI!"** Takšna je bila torej družba ljudi, ki je vedrila in oblačila v Ljubljanski podružnici DASP-a. Vsi ti so bili sprejeti v službo na podlagi osebnih priporočil ing.Palmeta, ing.Vidmarja in drugih. Kakšen duh je vladal v vodstvu DASP-a v Ljubljani se vidi tudi iz dejstva, da je konec oktobra, ko se je uprava DASP-a formalno preimenovala v "Delegacijo za primopredajo kamionov", delegat glavne uprave ing.Radovanović predlagal, naj se odpuste vsi tisti uslužbenci, ki so bili pri partizanih ali ki so aktivno sodelovali v narodno osvobodilnem gibanju. Kaj to pomeni, dokazujejo razmere, ki so vladale pri DASP-u.

Naše delovno ljudstvo, ki zastavlja vse svoje sile za obnovo države, pač upravičeno zahteva, da prejmejo vsi krivci najstrožjo kazen."

= : =

**TEMNE SPLETKE BIVŠEGA JUGOSLOVANSKEGA KRALJA V RIMU.** Pod gornjim naslovom prinaša moskovska "Pravda" z dne 23. febr. sledečo vest: "Rim, 22.febr.(Bess). Kakor poroča 20. febr. list "Unità", je pred enim tednom prišel v Rim biv. jugoslovanski kralj Peter Karadjordjević. Bivši kralj se je po poročilu tega časopisa sestel z generalom Mihajlovićem in drugimi ju-

goslovanskimi monarhisti. Ta bisk, dočaja časopis, je v zvezi s pojačanjem protijugoslovanske delavnosti četniških tolp v Italiji."

**UMRLI SO:** Jaka Pretnar, Bleda; Minka Vovk, iz Smartnega pri Litiji; Majda Hodnik, iz Logatca; Marija Kiri, iz Ljubljane; Ljubica Alojzij, iz Ljubljane.